

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 10C/78/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613208483
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Blahovská
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2013:7613208483.2

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Mária Blahovská, v právnej veci navrhovateľa P. Z. U., H.. XX.X.XXXX, C. T. XXX, A. právne zastúpená AK JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Ľudová 14, Košice proti odporcovi Q. F. Ž. S., B..K., O. X, E., P.: XX XXX XXX, právne zastúpená JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, Nemcovej 22, Košice o zrušenie rozhodcovských rozsudkov sp. zn. 2C/3283/2012 a sp. zn. 2C/3282/2012 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudky Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice vydané v konaní vedenom pod sp.zn. 2C/3283/2012 zo dňa 19.1.2012 a sp. zn. 2C/3282/2012 zo dňa 19.1.2012.

O d k l a d á vykonateľnosť vyššie uvedených rozhodcovských rozsudkov, až do právoplatnosti skončenia tohto konania.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke trovy konania, na účet jej právneho zástupcu vo výške 603,11 Eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť na účet tunajšieho súdu, z titulu súdnych poplatkov 199,- Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka podala na súd 2 návrhy, ktoré boli doručené súdu 9.5.2013, ktorými sa domáhala zrušenia Rozsudku rozhodcovského súdu Arbitrážneho súdu v Košiciach 2C/3283/2012 zo dňa 19.1.2012 (vedený pod sp. zn. 10C/78/2013) a rozsudku 2C/3282/2012 zo dňa 19.1.2012 (vedený pod sp. zn. 10C/79/2013) a odloženia ich vykonateľnosti, ktoré súd z dôvodu hospodárnosti spojil na spoločné konanie pod sp. zn. 10C/78/2013.

1/ Dňa 16.1.2008 uzavrela so spoločnosťou Q. F. Ž. S., B..K., poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX. Žiadosťou o zrušenie poisťnej zmluvy doručenu odporcovi dňa 13.10.2011 predmetnú poisťnú zmluvu písomne vypovedala, na čo reagoval odporca Oznámením o zániku poistenia zo dňa 20.10.2011, v ktorom uviedol, že k zániku poistenia dôjde dňa 17.12.2011. Následne si odporca „Návrhom na začatie konania o zaplatenie 157,12 Eur a návrhom na splátkový kalendár" zo dňa 2.1.2012 podanom na Arbitrážnom súde Košice, uplatnil osobitnú pohľadávku vo výške 157,12 Eur s prísl., ktorá mala vzniknúť ako dlžné poisťné.

Rozsudkom rozhodcovského súdu sp. zn. 2 C/3283/2012 zo dňa 19.01.2012, ktorý bol navrhovateľke doručený dňa 15.4.2013, bolo navrhovateľke uložené zaplatiť sumu vo výške 157,12 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,00 Eur.

2/ Dňa 8.1.2008 uzavrela so spoločnosťou Q. F. Ž. S., B..K., poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX. Žiadosťou o zrušenie poisťnej zmluvy doručenu odporcovi dňa 16.1.2008 predmetnú poisťnú zmluvu písomne vypovedala, na čo reagoval odporca Oznámením o zániku poistenia zo dňa 23.1.2008, v ktorom uviedol, že k zániku poistenia dôjde dňa 25.1.2008. Následne si odporca „Návrhom na začatie konania o

zaplatenie 157,12 Eur a návrhom na splátkový kalendár" zo dňa 2.1.2012 podanom na Arbitrážnom súde Košice, uplatnil osobitnú pohľadávku vo výške 157,12 Eur s prísl., ktorá mala vzniknúť ako dlžné poistné. Rozsudkom rozhodcovského súdu sp. zn. 2 C/3282/2012 zo dňa 19.1.2012, ktorý bol navrhovateľke doručený dňa 15.4.2013, bolo navrhovateľke uložené zaplatiť sumu vo výške 157,12 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,00 Eur.

V návrhoch uviedla, že príslušnosť rozhodcovského súdu bola podľa názoru odporcu daná na základe rozhodcovskej doložky uvedenej v časti XV. všeobecných poistných podmienok, ktorá vyžaduje, aby všetky spory sa riešili výlučne v rozhodcovskom konaní, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je v absolútnom rozpore so zákonom.

Odporca ako i konajúci rozhodcovský súd uvádzajú, že rozhodcovská doložka je platná, čo odôvodňujú tým, že poisťovňa síce určila na prejednanie všetkých sporov Arbitrážny súd Košice, avšak z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom navrhovateľky (podpisom všeobecných poistných podmienkach) s tým, že táto ju nebola povinná v rámci poistnej zmluvy ako celku podpísať. Už v samotnom znení uvedeného vyjadrenia rozhodcovského súdu badať nekalé konanie tak odporcu ako i rozhodcovského súdu. Navrhovateľka ako spotrebiteľ a osoba, ktorá chcela uzavrieť poistnú zmluvu postupujúc na základe pokynov a v dobrej viere podpísala všetky predložené dokumenty. Nemohla ani len tušiť k čomu všetkému sa má zaviazat' podpísaním všeobecných poistných podmienok (ide o 12 strán nahusto a drobnými písmenami písaného textu). V prípade nepodpisania všeobecných poistných podmienok by nedošlo ani k uzavretiu samotnej poistnej zmluvy. Aj v prípade ak by uvedené podpísanie poistných podmienok malo obstať ako platný úkon je viac než zjavné, že tvrdenie odporcu a rozhodcovského súdu je v rozpore s ustanoveniami § 53 ods. 2 a ods. 3 OZ, podľa ktorých aj v uvedenom prípade a uvedenom znení rozhodcovskej doložky nejde o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku, tak ako to vyžaduje pre jej platnosť občiansky zákonník. Existujú aj ďalšie dôvody, pre ktoré sú splnené podmienky na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) a j) zákona č. 244/2002 Z. z.. Rozhodcovskou doložkou v znení predmetnej poistnej zmluvy došlo k jednoznačnému zhoršeniu postavenia spotrebiteľa, (a tým porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa) nakoľko absenciou tejto doložky, by bol veriteľ povinný uplatniť svoj nárok súdnou cestou na miestne príslušnom súde v obvode podľa bydliska občana. Pre každého spotrebiteľa je neporovnateľne výhodnejšie a hospodárnejšie zúčastniť sa súdneho konania vedeného na súde v obvode jeho bydliska než konania pred rozhodcovským súdom vzdialeným viac než sto kilometrov od jeho bydliska. V danom prípade ide o zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom a spotrebiteľom (§ 53 ods. 1 OZ). Táto zmluva predstavuje ukážkový príklad zmluvnej nevyváženosti a podstatne výhodnejšieho zmluvného postavenia podnikateľa voči slabšej strane - spotrebiteľovi. Túto zmluvu nemal spotrebiteľ možnosť nijako upraviť nakoľko bola vopred predformulovaná a v takomto znení mu na podpis predložená.

Rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe štatútu a procesných pravidiel, ktoré neboli povinnému známe, nebol o ich obsahu informovaný. Samozrejmosťou je, že navrhovateľka nemala žiadnu možnosť voľby iného súdu a už vôbec nie rozhodcu, čo ešte viac znevýhodňuje jej postavenie. V zmluve a vo všeobecných podmienkach absentujú akékoľvek dohody a pravidlá o výbere rozhodcu, v procese toho sporu absentuje ústavná zásada „ústnosti" - konanie prebehlo na základe písomností predložených odporcom - ako silnejšou zmluvnou stranou. Okrem toho, je konanie pred rozhodcovským súdom pre navrhovateľku ako spotrebiteľa prísnejšie, a to pre:

- kratšiu lehotu na podanie odporu len 5 dní oproti odporcu v konaní pred súdom 15 dní
- na odpor sa prihliada len ako bol zaplatený súdny poplatok (v prípade súdneho konania to neplatí, na odpor sa stále prihliada a súd poplatok vymáha)
- vysoké poplatky
- finančnú nevýhodnosť - žiadne možnosti oslobodenia spotrebiteľa od platenia poplatkov

Odporcom je tento súd bez možnosti jeho zmeny dávaný do zmlúv už 10 rokov a nie sú známe prípady, aby daný rozhodcovský súd rozhodol v neprospech odporcu. Práve naopak, rozhoduje zaujato a bez preskúmania platnosti či existencie uplatňovaného práva priznáva odporcovi automaticky to, čo si uplatnil.

Odporca uviedol, že toto konanie nie je spotrebiteľským sporom. Nejedná sa o odvolacie konanie a ani o iné konanie, v ktorom by sa rozhodovalo o opravnom prostriedku, pričom existencia takéhoto konania nemá vplyv na právoplatnosť rozhodcovského rozsudku až do momentu jeho prípadného zrušenia. Rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vo veci vydaný a pokiaľ nebol zrušený v osobitnom inštančnom konaní podľa § 40 a nasl. zákona, č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov,

má byť riadnym právoplatným a vykonateľným exekučným titulom. Všeobecnému súdu v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku neprislúcha hodnotiť predmet sporu v merite veci prejednaných pred rozhodcovským súdom, ani svojou činnosťou nahrádzať či hodnotiť dokazovanie vykonané pred rozhodcovským súdom. Napadnutý rozhodcovský rozsudok by mal podliehať súdnemu prieskumu iba z pohľadu § 40 ods. 1 písm. a) až i) zák. č. 244/2002 Z. z. s tým, že súd v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku preskúma, či predpoklady a priebeh rozhodcovského konania nevybočovali z medzí predvídaných v § 40 ods. 1 písm. a) až i) zák. č. 244/2002 Z. z.. Konanie o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné odlíšiť od konania o zrušení rozhodcovského rozsudku (osobitné konanie podľa § 40 zák. č. 244/2002 Z. z.).

Konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je sporom spotrebiteľským, ale konaním o preskúmanie zákonnosti postupu a záverov rozhodcovského súdu z hľadísk a dôvodov taxatívne uvedených v § 40 ods. 1 písm. a) a ž i) zák. č. 244/2002 Z. z..

Rozhodcovský rozsudok bol vydaný v skrátanom konaní a na základe podkladov predložených odporcom ako navrhovateľom. Zo žaloby nie je zistiteľné, či navrhovateľka podala proti doručenému rozhodcovskému rozsudku opravný prostriedok a či a kedy sa tak

stalo. Navrhovateľke totiž nebolo odňaté právo na prístup k rozhodcovskému súdu, pretože šlo o vydanie rozhodcovského rozsudku v skrátanom konaní a na podklade návrhu odporcu, pričom využitím odporu by došlo k zrušeniu rozsudku a ďalšiemu konaniu pred rozhodcovským súdom za účasti oboch účastníkov sporu.

Súd je povinný skúmať všetky podmienky pre vedenie konania, naďalej je daná prednosť kompetencie rozhodcovského súdu pred súdom všeobecným. Táto skutočnosť je právne významná, pretože rozhodcovské konanie začalo skôr, nie je preukázané jeho nepokračovanie a v prípade podania odporu žalobcom je daná prednosť kompetencie rozhodcovského súdu pred súdom všeobecným daná zo zákona a všeobecný súd v tomto konaní nemá založenú príslušnosť v takom spore konať a rozhodovať pre nedostatok podmienky konania. Z označeného dôvodu pre prípad podania odporu žalobcom v rozhodcovskom konaní vznášajú pri svojom prvom úkone námietku podľa § 106 ods. 1, ods. 3 O. s. p. s návrhom na zastavenie konania alebo prerušenie konania do konečného rozhodnutia rozhodcovského súdu, ktorý začal ako prvý konať v danom spore.

Odporca s navrhovateľkou uzavreli poisťnú zmluvu, ktorých súčasťou boli Všeobecné poisťné podmienky z 21.05.2007 a Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k týmto poisťným zmluvám. Súčasťou bodu 2. týchto Osobitných zmluvných dojednaní bola aj rozhodcovská doložka, ktorá bola jednoznačne individuálne dojednaná, bola osobitne a výrazne oddelená od ostatného textu. Navrhovateľka mala dve možnosti spolu s podpisom poisťnej zmluvy a VPP - podpísať osobitné zmluvné dojednania obsahujúce rozhodcovskú doložku, alebo nepodpísať osobitné zmluvné dojednania, čím by vylúčila použitie ustanovenia čl. XV. VPP, avšak jej poisťný vzťah by nebol v ostatnom dotknutý. Poukázal aj na rozhodnutia iných súdov rôznych stupňov. Rozhodcovská doložka bola pri uzatváraní zmluvy vysvetlená navrhovateľovi tretím subjektom - sprostredkovateľom poistenia. Rozhodcovská doložka bola jednoznačne dohodnutá ako individuálna zmluvná podmienka v zmysle § 53 OZ, nakoľko ju mohla navrhovateľka odmietnuť bez toho, aby malo odmietnutie osobitných dojednaní vplyv na zvyšok poisťného vzťahu, a preto ju nemožno považovať za neprijateľnú a teda neplatnú podmienku.

Na základe žiadosti navrhovateľky doručenej odporcovi dňa 13.10.2011 o zrušení poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX M.ošlo k zániku poistenia dňom 17.12.2011 s prebytkom poisťného vo výške 310,05 Eur. Odporca podal dňa 2.1.2012 na Arbitrážny súd Košice návrh proti žalobkyni na vymoženie pohľadávky podľa časti XVII. ods. 7a, VPP z 21.5.2007. Pohľadávku vyčíslil na sumu 157,12 eur a táto zodpovedala nákladom žalovaného vynaloženým na uzavretie poistenia.

Na základe žiadosti navrhovateľky doručenej odporcovi dňa 16.1.2008 o zrušení poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX došlo k zániku poistenia dňom 25.1.2008 s prebytkom poisťného vo výške 238 Eur. Odporca podal dňa 2.1.2012 na Arbitrážny súd Košice návrh proti žalobkyni na vymoženie pohľadávky podľa časti XVII. ods. 7a, VPP z 21.5.2007. Pohľadávku vyčíslil na sumu 157,12 eur a táto zodpovedala nákladom žalovaného vynaloženým na uzavretie poistenia.

Podľa bodu 7a totiž: „ S uzavretím poisťnej zmluvy je pri jej vzniku spojený osobitný provízny náklad v podobe úhrady odmeny za sprostredkovanie poisťnej zmluvy medzi poisťovňou a poisťníkom, ktorý uhrádza poisťovňa. Podpisom poisťnej zmluvy vzniká poisťovní osobitná pohľadávka voči poisťníkovi vo výške vyplatennej províznej odmeny za sprostredkovanie príslušnej poisťnej zmluvy, ktorá sa vysporiada pri ukončení poisťného vzťahu zápočtom voči odkupnej hodnote, ak je vytvorená alebo poisťnému plneniu. Ak odkupná hodnota pri ukončení poisťného vzťahu vytvorená nebola, pohľadávka sa stáva splatnou dňom ukončenia poisťného vzťahu a poisťovňa je oprávnená voči poisťníkovi ju uplatniť podľa zásad dohodnutých v týchto všeobecných poisťných podmienkach pred rozhodcovským súdom.

Existenciu pohľadávky uplatnenej v rozhodcovskom konaní neovplyvňuje, že nebola započítaná pri ukončení poistenia a jej vznik a trvanie nie je viazané na osobitné písomné alebo iné upozornenie, či predchádzajúcu písomnú výzvu. Pri zániku poistenia poisťovňa zaslala poistníkovi oznámenie o zániku poistenia obsahujúce bilanciu poistenia. Vzhľadom na to, že predmetom rozhodcovského konania bola pohľadávka odlišná od poistného a s poistným nijako nesúvisiaca, oznámenie o zániku poistenia neobsahovalo oznámenie o tejto osobitnej pohľadávke.

Súd vykonaným dokazovaním, z predložených listinných dokladov a písomných vyjadrení, z predloženej kópie spisu 2C/3283/2012 a spisu 2C/3282/2012, výsluchom účastníkov konania zistil tento skutkový stav:

Z predložených kópií spisov Arbitrážneho súdu Košice mal súd preukázané, že navrhovateľka dňa 16.1.2008 uzavrela s odporcom poistnú zmluvu č. 4413900037 so začiatkom poistenia dňa 17.1.2008 a koncom poistenia dňa 17.1.2018. Žiadosťou o zrušenie poistnej zmluvy doručenou odporcovi dňa 13.10.2011 predmetnú poistnú zmluvu písomne vypovedala, na čo reagoval odporca Oznámením o zániku poistenia zo dňa 20.10.2011, v ktorom uviedol, že k zániku poistenia dôjde dňa 17.12.2011. Následne si odporca „Návrhom na začatie konania o zaplatenie 157,12 Eur a návrhom na splátkový kalendár“ zo dňa 2.1.2012 podanom na Arbitrážnom súde Košice, uplatnil osobitnú pohľadávku vo výške 157,12 Eur s prísl., ktorá mala vzniknúť ako dlžné poistné.

Rozsudkom rozhodcovského súdu sp. zn. 2 C/3283/2012 zo dňa 19.01.2012, ktorý bol navrhovateľke doručený dňa 15.4.2013, bolo navrhovateľke uložené zaplatiť sumu vo výške 157,12 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,00 Eur.

Dňa 8.1.2008 uzavrela s odporcom poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX so začiatkom poistenia dňa 9.1.2008 a koncom poistenia dňa 9.1.2023. Žiadosťou o zrušenie poistnej zmluvy doručenou odporcovi dňa 16.1.2008 predmetnú poistnú zmluvu písomne vypovedala, na čo reagoval odporca Oznámením o zániku poistenia zo dňa 23.1.2008, v ktorom uviedol, že k zániku poistenia dôjde dňa 25.1.2008. Následne si odporca „Návrhom na začatie konania o zaplatenie 157,12 Eur a návrhom na splátkový kalendár“ zo dňa 2.1.2012 podanom na Arbitrážnom súde Košice, uplatnil osobitnú pohľadávku vo výške 157,12 Eur s prísl., ktorá mala vzniknúť ako dlžné poistné.

Rozsudkom rozhodcovského súdu sp. zn. 2 C/3282/2012 zo dňa 19.1.2012, ktorý bol navrhovateľke doručený dňa 15.4.2013, bolo navrhovateľke uložené zaplatiť sumu vo výške 157,12 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,00 Eur.

Zmluvy v závere obsahujú vyhlásenie osoby, ktorá poistné zmluvy uzatvorila (navrhovateľky), že bola oboznámená so Všeobecnými poistnými podmienkami pre životné poistenie, ktoré sú súčasťou týchto poistných zmlúv.

Podľa odôvodnenia týchto rozhodnutí rozhodcovský súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná. Uvádza, že z písomného poverenia navrhovateľky resp. z časti XV. predložených poistných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov uvedený súd. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom odporcu (v tomto konaní navrhovateľky), ktorý nebol povinný ju v rámci zmluvy ako celku podpísať. Odporca mal možnosť zmluvnú podmienku neprijať bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poistného vzťahu, mal teda možnosť úpravu časti XV. poistných podmienok úplne vylúčiť. Na základe toho posúdil rozhodcovský súd rozhodcovskú doložku ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali navrhovateľa (v tomto konaní odporcu) zvýhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech odporcu.

Obidva uvedené rozhodcovské rozsudky prevzala navrhovateľka do vlastných rúk dňa 15.4.2013, čo je zrejme z doručeníek predložených rozhodcovským súdom.

Všeobecné poistné podmienky spolu s poistnými zmluvami, v časti XV. s názvom Rozhodcovské konanie obsahujú rozhodcovskú doložku, kde podľa bodu 1 tohto článku, poisťovňa a poistník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších doplnkov s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2 uvedeného článku, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo

výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený od prípadu k prípadu tromi fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. S uvedeným vyjadruje poisťník súhlas svojim podpisom na týchto všeobecných poisťných podmienkach.

Za všeobecnými poisťnými podmienkami, ktoré boli podpísané navrhovateľkou sú uvedené Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poisťnej zmluve, kde podľa bodu 2 poisťník a poisťovňa vyjadrujú svojim podpisom vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti všeobecných poisťných podmienok. Osobitné zmluvné dojednania sú podpísané navrhovateľkou.

Z registra tunajšieho súdu bolo zistené, že proti navrhovateľke nie je tunajším súdom vedené konanie na základe návrhu odporcu, kde exekučným titulom by boli uvedené rozhodcovské rozsudky Arbitrážneho súdu Košice.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak:

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo

- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Poistné zmluvy uzavreté medzi účastníkmi konania, o nároku z ktorých rozhodoval rozhodcovský súd, sú spotrebiteľské zmluvy podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z poistných zmlúv je zrejmé, že odporca ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra. Navrhovateľka je spotrebiteľom, keďže uzatvorila zmluvy ako fyzická osoba. Z predložených poistných zmlúv, ani rozhodnutí rozhodcovského súdu nie je zrejmé, aby navrhovateľka pri uzatváraní poistnej zmluvy konala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetných vecí, pretože poistné zmluvy boli vyplnené na vopred pripravenom predtlačenom tlačive, do ktorého boli len vpísané údaje týkajúce sa navrhovateľky.

Súd sa nestotožňuje s tvrdením odporcu, že je daná prednosť kompetencie rozhodcovského súdu pred súdom všeobecným a že rozhodcovské konanie začalo skôr s poukazom na § 106 ods. 1,3 O.s.p., s návrhom na zastavenie alebo prerušenie konania do konečného rozhodnutia rozhodcovského súdu. Z rozhodcovských spisov, ktoré boli súdu zaslané nevyplýva, žeby navrhovateľka podala odpor proti rozhodcovským rozsudkom ako opravný prostriedok, naopak rozhodla sa v zákonnej lehote podať na všeobecný súd návrh na zrušenie rozhodcovských rozsudkov, čo jej zákon umožňuje. Prerušenie konania by prichádzalo do úvahy v zmysle ust. § 106 O.s.p. len vtedy, ak by bol uplatnený nárok na zaplatenie sumy 157,12 Eur na rozhodcovskom súde, aj na všeobecnom súde, čo sa však nestalo. Predmetom tohto konania je zrušenie rozhodcovských rozsudkov a až v prípade, žeby bol rozhodcovský rozsudok všeobecným súdom právoplatne zrušený z dôvodu namietania platnosti rozhodcovskej doložky, až následne by súd pokračoval v konaní, ktoré začalo pred rozhodcovským súdom. Nemožno však zamieňať konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku s následným konaním, keď k zrušeniu dôjde. Preto nie je dôvod na zastavenie, ani na prerušenie konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Navrhovateľka sa podanými návrhmi na začatie konania domáhala zrušenia rozhodcovských rozsudkov z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky. Návrhy na začatie konania boli z jej strany podané v zákonom stanovenej lehote 30 dní, čo je zrejmé z toho, že predmetné rozhodcovské rozsudky bol navrhovateľke doručené dňa 15.4.2013 a návrhy na začatie konania boli na tunajšom súde podané dňa 9.5.2013.

Vykonaným dokazovaním má súd za to, že návrhy boli podané zo strany navrhovateľky dôvodne. Dôvodom zrušenia rozhodcovských rozsudkov je skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poistných podmienok. Konkrétne je uvedená v článku XV. všeobecných poistných podmienok s názvom Rozhodcovské konanie. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poistných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté

v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému - spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedená rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. q/ bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka je tak poukazujúc na citované ustanovenie § 54 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a teda je neplatná.

Súd má za to, že predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná tak, ako to tvrdil odporca. Odporca poukázal pritom na osobitné zmluvné dojednania, ktoré navrhovateľka samostatne podpísala. V prvom rade súd poukazuje na to, že odporca nepreukázal skutočnosť, aby bola navrhovateľka riadne oboznámená so všeobecnými poistnými podmienkami. To, že navrhovateľka všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania podpísala ešte neznamená, že sa skutočne mala možnosť s týmito podmienkami aj oboznámiť. Všeobecné poistné podmienky, ale aj osobitné zmluvné dojednania sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnickej terminológie. Je nemožné, aby navrhovateľka ako priemerný spotrebiteľ mala možnosť si ich prečítať a aby pochopila ich text v krátkej dobe, bez možnosti sa s nimi vopred riadne oboznámiť. Uvedené je zrejme z toho, že všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania boli navrhovateľkou podpísané v deň uzatvorenia poistnej zmluvy resp. spolu s poistnou zmluvou, keďže je v nej výslovne uvedené, že jej súčasťou sú všeobecné poistné podmienky. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že navrhovateľka podpísala samostatne aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na rozhodcovskú doložku, ktoré sú len pokračovaním predtlačenej formulára poistných podmienok.

Rozhodcovskú doložku robí neplatnou aj ust. § 8 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého zmluvné strany sa v rozhodcovskej zmluve môžu dohodnúť na osobe rozhodcu (rozhodcov) alebo na postupe jeho dodatočného ustanovenia. Podľa § 12 ods. 6, zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že svoj spor predložia na rozhodnutie určitému stálemu rozhodcovskému súdu. V tom prípade platí, že sa podrobujú predpisom stáleho rozhodcovského súdu podľa § 13 a 14, ktoré sú platné v čase začatia rozhodcovského konania pred týmto stálym rozhodcovským súdom, ak sa v rozhodcovskej zmluve nedohodli inak. V rozhodcovskej doložke je uvedené, že spory sa budú riešiť pred Stálym rozhodcovským súdom, avšak vôbec ho neurčili, preto nie je možné ustáliť, že sa podrobujú predpisom teda rokovaciemu poriadku tohto súdu. Toto dojednanie je teda neurčité a nejasné a ako také je samo o sebe neprijateľnou doložkou a teda aj neplatným zmluvným dojednaním.

Rozhodcovská doložka tak, ako je uvedená vo všeobecných poistných podmienkach je neplatnou aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne žalovaný. Uvedené taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. V prípade takého výberu, ktorý nie je dohodou oboch strán, zvlášť vznikajú pochybnosti o neobjektívnosti rozhodovania v rozhodcovskom konaní.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. všeobecných poistných podmienok je neprijateľnou podmienkou a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a teda nemal právomoc vo veci konať. Súd preto návrhu navrhovateľky vyhovel a obidva predmetné rozhodcovské rozsudky zrušil.

V súvislosti s Nálezom Ústavného súdu IIUS 499/2012 - 47, ktorý predložil právny zástupca odporcu súdu, tunajší súd zastáva názor, že sa týka exekučných konaní a nemožno ho použiť pre toto konanie, keďže v tomto konaní bola vec sama riadne pred súdom prerokovaná.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Navrhovateľka v žalobnom návrhu žiadala o odklad vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov. V citovanom ustanovení § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. nie sú vymedzené podmienky, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Je však nepochybné, že dôvody odkladu musia spočívať na úvahe súdu o možnom úspechu vo veci samej a v zabránení výkonu predmetného rozhodnutia. Právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok je exekučným titulom spôsobilým na vymáhanie plnení v ňom priznaných odporcovi. Účelom odkladu vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia je ochrana toho, kto o odklad žiada. Je zrejme, že napriek prebiehajúcej súdnej konaní odporca má právo domáhať sa výkonu predmetného rozhodnutia. V konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku mala navrhovateľka úspech, rozhodnutie však nie je právoplatné. Súd má preto za to, že sú splnené predpoklady povolenia odkladu vykonateľnosti uvedených rozhodcovských rozsudkov. V opačnom prípade by totiž mohlo dôjsť k nútenému vymáhaniu plnení z nich vyplývajúcich už v priebehu tohto konania. Odkladom vykonateľnosti sa tak predíde možnému navyšovaniu nákladov, ktoré by mohli vzniknúť prípadnou exekúciou obidvoch rozhodcovských rozsudkov. Poukazujúc na uvedené súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., a zaviazal odporcu, ktorý v konaní nemal úspech nahradiť navrhovateľke trovy konania vo výške 603,11 Eur, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vyčíslených v zmysle § 10 ods. 1 a §14 ods. 1, vyhl. 655/2004 Z.z. za tieto úkony:

1. prevzatie a príprava zastúpenia 10C/78/2013	60,07 Eur
2. prevzatie a príprava zastúpenia 10C/79/2013	60,07 Eur
3. písomné podanie na súd - žaloba 10C/78/2013	60,07 Eur
4. písomné podanie na súd - žaloba 10C/79/2013	60,07 Eur
5. vyjadrenie 10C/78/2013	60,07 Eur
6. vyjadrenie 10C/78/2013	60,07 Eur
7. účasť na pojednávaní dňa 12.9.2013	60,07 Eur
Spolu	420,49 Eur

Režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z.z.

7 x 7,81Eur

Spolu 54,67 Eur

Cestovné osobným motorovým vozidlom podľa § 16 ods. 4 vyhlášky 655/2004 Z.z

Dňa 12.9.2013, Košice - Sp. Nová Ves a späť, počet najazdených km 180, spotreba 6,2 l/100 km, cena PHM 1,519 Eur/l, spolu 49,89 Eur

Náhrada straty času za cestu podľa § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z

6 polhodín po 13,01 Eur, spolu 78,06 Eur

Spolu trovy právneho zastúpenia 603,11 Eur (420,49 + 54,67 + 49,89 + 78,06)

Podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

Navrhovateľka je pre toto konanie oslobodená od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. a súd jej návrhu vyhovel. Z tohto dôvodu súd zaviazal odporcu zaplatiť súdny poplatok z obidvoch návrhov na začatie konania. Výška súdneho poplatku bola určená podľa položky 1 písm. b/ sadzobníka súdnych poplatkov t.j. vo výške 99,50 Eur, boli podané dva návrhy, teda spolu 199,- Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za

nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.